

دانشگاه علوم پزشکی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

رساله دکتری پرستاری

فرهنگ مراقبت در بخش مراقبت ویژه کودکان: یک مطالعه مردم‌نگارانه

استاد راهنما: دکتر ناهید دهقان نیری

استاد راهنما: دکتر لیلی بریم نژاد

استاد مشاور: دکتر ابوعلی ودادهیر

دانشجو: پروانه وصلی

شهریور ۱۳۹۴

چکیده

فرهنگ مراقبت در بخش مراقبت ویژه کودکان: یک مطالعه مردم‌نگارانه

زمینه

این مردم‌نگاری با هدف توصیف و تشریح "فرهنگ مراقبت در بخش مراقبت ویژه کودکان (PICU)" و به مدت سه سال در PICU یکی از بیمارستان‌های مرجع کودکان شهر تهران انجام شده است. PICU یک بخش ویژه و تخصصی است که خرده فرهنگ خاص خود را داراست و شناخت آن باید با یک لنز فرهنگی انجام شود. فرهنگ بر کیفیت مراقبت، سبک ارتباطی و رضایت کارکنان سیستم مراقبت سلامت تأثیر می‌گذارد. از آنجایی که نگاه فرهنگی به مراقبت، نگاه جدید، پرمعنا و عمیقی است لذا بررسی فرهنگ مراقبت در PICU یک ضرورت است.

روش پژوهش

در این مطالعه برای کشف ابعاد فرهنگی مراقبت در PICU از رویکرد مردم‌نگاری متمرکز بهره گرفته شده است. کل فرایند کار بر اساس مدل چرخه واکاوی تکاملی و گام‌های دوازده‌گانه Spradley (۱۹۸۰) بوده و داده‌های آن را از طریق مشاهده مشارکتی، مصاحبه رسمی و غیررسمی و بررسی مستندات مرتبط با مؤلفه‌های فرهنگ مراقبت جمع-آوری گردید. مشارکت‌کنندگان این مطالعه شامل مدیر پرستاری، سوپروایزران آموزشی، کنترل عفونت و بالینی، مربیان پرستاری، کارکنان پرستاری شاغل در PICU، کارکنان خدمات، پزشکان و والدین کودکان بستری بوده‌اند. برای مصاحبه با مشارکت‌کنندگان از روش نمونه‌گیری هدفمند به همراه راهبردهای تکمیلی دیگر مانند نمونه‌گیری گلوله برفی و درخواستی استفاده شد.

محقق نزدیک به ۲۵۰ ساعت در عرصه حضور داشته و در آن با مشارکت‌کنندگان ۳۳ مصاحبه رسمی و ۶۶ مصاحبه غیررسمی انجام داد. به طور کل، او در عرصه PICU به دنبال پاسخ به سه دسته از سؤالات توصیفی، ساختاری و متناظر بوده و برای پاسخ به آن‌ها به ترتیب از سه نوع مشاهده مشارکتی یعنی مشاهده توصیفی، انتخابی و متمرکز بهره گرفت. تجزیه و تحلیل داده‌ها از ابتدا تا انتها ادامه داشته و در آن گام‌های تحلیل قلمرو، تحلیل تاکسونومی، تحلیل مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده فرهنگ و کشف درون‌مایه‌های فرهنگی بهره گرفته شد. این مردم‌نگاری به صورت داستانی، نیمه‌داستانی و تفسیری نگارش شده و برای دقت علمی و اعتبار داده‌ها از روش Lincoln و Guba استفاده گردید.

یافته‌ها

یافته‌های حاصل از این مطالعه مردم‌نگاری را که توصیف و تشریحی از ساختار، ابزار، دانش، باور، نگرش، الگوهای ارتباطی و عملی کنشگران در ارتباط با مراقبت PICU است در سه بخش گزارش شد: بخش اول، "داستان یک روز کاری در PICU" روایتی داستان‌وار از وقایع و حوادثی است که به‌طور معمول در صحنه PICU جاری بود. بخش دوم یعنی "توصیف مؤلفه‌های فرهنگ مراقبت در PICU" به صورت نیمه داستانی و با هدف توصیف مؤلفه‌های فرهنگ مراقبت PICU در چهار حوزه اتمسفر، مصنوعات انسان‌ساز، کنشگران و فعالیت‌ها ارائه گردید. هدف از ارائه بخش سوم یافته‌ها یعنی "تشریح مؤلفه‌های فرهنگ مراقبت PICU"، تحلیل و تفسیر وقایع و رویدادهایی بود که به‌طور الگووار و تکراری در فعالیت‌های مراقبتی و مدیریتی PICU جریان داشتند. در این بخش، ترکیبی از نگارش نیمه‌داستانی و تفسیری به کار گرفته شد. نتیجه نهایی این بخش از مردم‌نگاری در قالب شش تصریح به شرح زیر قابل ارائه است:

- ارزیاب‌دهندگان مراقبت‌های حیاتی و متمایز PICU برای ارزیابی مراقبت از شرایط نسبی برخوردار بوده و این امر مراقبت را تحت تأثیر قرار می‌دهد.
- ارتباط بین ارزیاب‌دهندگان خدمت، دارای ابعاد گوناگون مثبت و منفی بوده و در مجموع این ابعاد می‌توانند کیفیت مراقبت‌ها را تحت تأثیر قرار دهد.
- مراقبت تقلیل‌گرایانه و پترنالیستیک بر مراقبت خانواده محور غلبه دارد.
- مراقبت در PICU با بازدارنده‌های مدیریتی روبروست.
- پرستاران PICU در کشاکش درک جاذبه‌ها و دافعه‌ها هستند.
- تغییرات گوناگونی که در سال‌های اخیر در بستر مراقبتی ایجاد شده، کیفیت مراقبت را به چالش کشیده است.

نتیجه‌گیری

می‌توان این مردم‌نگاری را به لحاظ موضوع، روش‌شناسی و یافته‌های حاصله، یک مطالعه منحصر به فرد معرفی کرد و به نظر می‌آید که این مطالعه توانسته مؤلفه‌های فرهنگی نهفته و آشکار مراقبت در PICU را نمایان سازد. دست‌اندرکاران حرفه پرستاری می‌توانند از هر یک از مؤلفه‌های فرهنگی کشف‌شده، در حوزه‌های بالینی، آموزشی، مدیریتی و پژوهشی و با هدف تغییر، تعدیل و ارتقای فرهنگ مراقبت در PICU استفاده نمایند.

کلیدواژه

فرهنگ، مراقبت، بخش مراقبت ویژه کودکان (PICU)، مردم‌نگاری

**Tehran University of Medical Sciences
School of Nursing and Midwifery**

PhD Dissertation in Nursing

**Culture of Care in Pediatric Intensive Care Unite: An
Ethnographic Study**

Supervisors:

Dr. nahid dehghan nayeri

Dr. leili Borim-Nejad

Advisor: Dr. AbouAli Vedadhir

**Parvaneh Vasli
September 2015**

Abstract

Culture Of Care In Pediatric Intensive Care Unite: An Ethnographic Study

Background

this ethnographic study was conducted with goal of description and explanation culture of care in Pediatric Intensive Care Unite (PICU) during three years in one of the referral pediatric hospitals in Tehran. PICU is a special and professional ward that has its own specific sub-culture and should be culturally investigated through cultural lense. Culture affects the quality of care, communication style and health care staffs' satisfaction. As a cultural perspective toward care is a new, meaningful and deep view, investigation of PICU culture is essential.

Materials and methods

To explore the cultural dimensions of PICU, focused ethnographic approach was adopted. The whole process was based on Spradley`s developmental research sequence and twelve-step method. The data were collected through participant observation, formal and informal interviews and investigation of the documents that were relevant to cultural components of care. Participants comprised nursing managers, educational supervisors, clinical infection supervisor, nurse educators, nurses working in PICU, nurse aids, physicians and the hospitalized children`s family. To interview with the participants, purposive sampling was adopted together with other complementary strategies such as snowballing and solicitation sampling.

The main researcher attended the field for about 250 hours during which 33 formal and 66 informal interviews held with the participants. She actually sought for the answers to three type of descriptive, structural and contrast questions in the field for which adopted three types of participative observation (descriptive, selective and focused) respectively. Data analysis continued from the beginning to the end for which adopted steps of domain analysis, taxonomic analysis, componential analysis and discovering cultural themes. the final work was wrote as a fictionalized, semi-fictionalised and interpretive ethnographic research, and used Guba and Lincoln methods for the rigor of the data.

Findings

The obtained findings was reported, yielding a description and explanation of the structure, tool, and actors' knowledge, belief, attitude, feelings, and their communicational, behavioral and functional models concerning PICU care, in three different sections in the present ethnographic study. The first section, "a story of one working day in PICU", is narration of the events that routinely occur in a day in PICU scene. The second section, "Description of cultural components of care in PICU", was presented in a semi-fictionalised form with goal of description culture-related components of PICU care in four domains of atmosphere, artifacts, actors and activities.

The goal of the third section, "Explanation of cultural components of care in PICU" was analysis and interpretation of the events that regularly happen and repeat during PICU care and management activities. A combination of semi-fictionalised and interpretive writing was adopted in this section and reported the conclusion of this section of ethnography in form of six assertions as follows:

-PICU critical and distinctive care providers have moderate conditions that affect the care

- The relationship among the service givers has positive and negative dimensions ,and overall , they can affect the quality of care
- Reductionist and Paternalistic care dominates on family centered care
- PICU care faces managerial inhibitors
- PICU nurses are involved in understanding the attractions and repulsions
- Various changes occurring in care context in recent years have made challenges in the quality of care

Conclusion

The present ethnographic study is introduced as a unique research concerning the subject, methodology, and its obtained findings and it seems that it has been able to reveal the hidden and observable cultural components of care in PICU. It is suggested that the decision makers in nursing profession can use these discovered cultural components in clinical, educational, managerial and research domains with goal of making a change in, and modification and promotion of PICU care culture.

Keywords:

culture, care, Pediatric Intensive Care Unite (PICU), ethnography